

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Sžk/34/2019
Identifikačné číslo spisu: 6017200724
Dátum vydania rozhodnutia: 03.03.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6017200724.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej, PhD. a zo sudcov JUDr. Nory Halmovej a Mgr. Viliama Pohančeniaka, v právnej veci žalobcu: Y. B., B. XX. B. XXXX, bytom Ž. Č.. XX/XXXX, G. U., právne zastúpený: JUDr. Juraj Ferenčík, advokát, so sídlom Krivá 23, Košice, proti žalovanému: SPZ, Poľovnícke združenie Kurinec, Močiar 483, Rimavské Janovce, IČO: 35 665 696, v konaní o preskúmanie zákonnosti opatrenia žalovaného zo dňa 14. októbra 2017, konajúc o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/9/2018-87 zo dňa 21. júna 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/9/2018-87 zo dňa 21. júna 2018 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici podľa § 191 písm. a/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“ alebo „Správny súdny poriadok“) zrušil opatrenie žalovaného zo dňa 24. novembra.2017, prijaté na členskej schôdzi žalovaného dňa 14. októbra 2017 a rozhodnutie Výboru Poľovníckeho združenia Kurinec č. 1/2017 zo dňa 25. augusta 2017, ktorým bol žalobca vylúčený z Poľovníckeho združenia Kurinec.
2. Žalovaný podal proti uvedenému rozsudku krajského súdu kasačnú sťažnosť zo dňa 10. septembra 2018, v ktorej žiadal, aby kasačný súd zrušil uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/9/2018-87 zo dňa 21. júna 2018 (pozn. kasačného súdu- správne má byť rozsudok).
3. Žalobca sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril písomným podaním, doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 11. decembra 2019, v ktorom navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalovaného z dôvodu existencie procesných nedostatkov (absencia obligatorneho zastúpenia advokátom, absencia zákonom stanovených náležitostí kasačnej sťažnosti) zamietol a zaviazal žalovaného nahradiť žalobcovi dôvodne vynaložené trovy konania pred krajským, ako aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 440 SSP), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 137 ods. 2 a 3 SSP).

5. Podľa § 2 ods. 1 a 2 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

6. Podľa § 4 SSP, orgánmi verejnej správy sa na účely tohto zákona rozumejú

- a) orgány štátnej správy,
- b) orgány územnej samosprávy, ktorými sú obce, mestá, a v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice mestské časti a samosprávne kraje,
- c) orgány záujmovej samosprávy, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,
- d) právnické osoby a fyzické osoby, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,
- e) štátne orgány, iné orgány alebo subjekty, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy.

7. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

8. Podľa § 7 písm. d/ SSP, správne súdy nepreskúmajú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese.

9. Podľa § 25 SSP, ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správnym súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii. Ak niektorá otázka nie je riešená ani v Civilnom sporovom poriadku, správny súd postupuje primerane podľa základných princípov konania tak, aby sa naplnil účel správneho súdnictva.

10. Podľa § 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“), súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

11. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

12. S prihliadnutím na obsah podania žalobcu zo dňa 12. decembra 2017, označeného ako Žaloba na vyslovenie neplatnosti opatrenia orgánu verejnej správy, Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že v prejednávanej veci je nevyhnutné prioritne vyriešiť otázku, či v danom prípade možno žalobou napadnuté opatrenie žalovaného podrobiť súdnemu prieskumu v intenciách správneho súdnictva alebo sa jedná o určovaciu občianskoprávnu žalobu.

13. Podľa § 32 ods. 1 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 274/2009 Z. z.“), na účely tohto zákona sa

poľovníckou organizáciou rozumie právnická osoba zriadená podľa tohto zákona, ktorá

- a) je organizáciou, ktorá nie je založená na účel dosiahnutia zisku, ktorá združuje občanov Slovenskej republiky, ktorí sú držiteľmi poľovných lístkov, a iné fyzické osoby na účel ochrany a presadzovania oprávnených záujmov svojich členov na úseku poľovníctva,
- b) má sídlo na území Slovenskej republiky,
- c) je zapísaná v centrálnom registri, ktorý vedie ministerstvo,
- d) riadi svoju činnosť stanovami, ktoré musia byť v súlade s týmto zákonom a ostatnými, všeobecne záväznými právnymi predpismi.

14. Podľa § 80 ods. 9 zákona č. 274/2009 Z.z., občianske združenie registrované na výkon práva poľovníctva podľa osobitného predpisu (zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov) je poľovníckou organizáciou podľa tohto zákona.

15. Jednou zo zložiek verejnej správy je aj záujmová samospráva. Medzi záujmovú samosprávu patria najmä rôzne stavovské organizácie, pričom tento okruh nie je definitívny. Organizácie patriace do záujmovej samosprávy sú založené na záujmovom princípe, členstvo v záujmovej korporácii vyžaduje prejav vôle záujemcu o členstvo so splnením ďalších špecifických podmienok. Na základe vyššie uvedenej charakteristiky možno zhodnotiť, že poľovnícka organizácia je záujmová samospráva sui generis, a teda rozhodnutia poľovníckej organizácie by mohli za určitých podmienok podliehať súdnemu prieskumu v správnom súdnictve. Tu však nemožno opomenúť nevyhnutnú podmienku, a to, aby išlo o rozhodnutia vydané v oblasti verejnej správy a vo verejnom záujme.

16. Zo skutkových zistení vyplývajúcich z obsahu podania žalobcu zo dňa 12. decembra 2017, doručeného Krajskému súdu v Banskej Bystrici dňa 18. decembra 2017 je zrejmé, že žalobca sa domáhal určenia neplatnosti opatrenia žalovaného zo dňa 24. novembra 2017, prijatého na členskej schôdzi žalovaného dňa 14. októbra 2017, ako aj rozhodnutia žalovaného- Výboru Poľovníckeho združenia Kurinec č. 1/2017 zo dňa 25. augusta 2017, ktorým bol žalobca vylúčený z Poľovníckeho združenia Kurinec.

17. Podmienkou na to, aby bola vec prejednaná v rámci správneho súdnictva je, aby išlo z hľadiska predmetu konania o také konanie, ktoré spĺňa zákonom vymedzené podmienky, čo však v danom prípade konštatovať nemožno. S poukazom na podstatu prejednávanej veci je nesporné, že rozhodnutie žalovaného je síce rozhodnutím o právach a povinnostiach člena organizácie ako fyzickej osoby, ale nie je rozhodnutím vydaným vo verejnom záujme (v oblasti verejnej správy).

18. V prejednávanej veci vystupujú účastníci ako súkromnoprávne subjekty, ktoré rozhodujú na základe stanov združenia (organizácie) v záujmovej oblasti svojich členov, teda iba v oblasti súkromnej a nie v oblasti verejnej. Rozhodnutia nie sú realizáciou verejnej moci, ani nesledujú žiaden verejný záujem alebo cieľ. Zákon č. 274/2009 Z.z. a ani žiadny iný zákon poľovníckym organizáciám nezveril rozhodovaciu právomoc o právach a povinnostiach ich členov práve preto, že tieto predstavujú internú, súkromnoprávnu záležitosť združenia. Z uvedeného dôvodu predmetné rozhodnutia nemôžu podliehať súdnemu prieskumu v správnom súdnictve v zmysle § 6 ods. 2 SSP. Takémuto prieskumu by podliehali len v prípade, ak by sa týkali oblasti verejnej správy a zákon (nie predpis nižšej právnej sily alebo ich interný akt) by im v tomto smere zveril právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických alebo právnických osôb.

19. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. PL. ÚS 19/2014 -43 zo dňa 16. marca 2016 v predmetnej súvislosti konštatoval nasledovne: „Zákon o poľovníctve žiadne prerogatíva verejnej moci poľovníckym organizáciám nepriznáva. Eventuálne rozhodnutie stanovami určeného orgánu poľovníckej organizácie o vylúčení svojho člena nie je výkonom verejnej moci (ani verejnej správy), pretože ide o rozhodnutie súkromno-právneho subjektu (poľovníckej organizácie ako právnickej osoby) o svojom členovi, a teda o súkromno-právnych pomeroch tohto člena. Na tom nič nemení skutočnosť, že zákon o združovaní sa na združovanie občanov na výkon práva poľovníctva nevzťahuje, čo je z hľadiska združovacej podstaty poľovníckych organizácií iba formálna záležitosť. Nič na tom nemení dokonca ani

skutočnosť, že výkon práva poľovníctva vykazuje evidentný verejnoprávny rozmer. V slovenskom právnom prostredí existuje množstvo občianskych združení a iných subjektov tzv. tretieho sektora, ktorých nezisková aktivita je vecne orientovaná na sféru priraditeľnú k verejnému záujmu (oblasť starostlivosti o sociálne odkázaných, oblasť zdravotníctva, sféra starostlivosti a ochrany o životné prostredie, o kultúrne pamiatky a pod.). U žiadneho z týchto subjektov to však ipso facto nemá za následok jeho právnu kvalifikovateľnosť ako subjektu záujmovej samosprávy podieľajúceho sa na výkone verejnej moci. Samotná orientácia aktivity príslušného subjektu na spoločenské vzťahy zahŕňajúce evidentný prvok verejného záujmu nepostačuje pre záver o danosti verejno- mocenského postavenia tohto subjektu. K popísanej orientácii nevyhnutne musí pristúpiť aj explicitné zákonné zakotvenie pôsobnosti a právomoci, v súhrne teda kompetencie ako nevyhnutnej podmienky verejno- mocenského postavenia. V právnom štáte je totiž iba zákonodarca oprávnený takéto postavenie priznať.“

20. Vzťah poľovníckeho združenia a jeho člena vo veciach týkajúcich sa uplatnenia práv členov združenia, ako je právo zúčastniť sa a hlasovať na členskej schôdzi, je z vyššie špecifikovaných dôvodov vzťahom súkromnoprávnym, o ktorom je potrebné v zmysle ustanovenia § 3 CSP konať a rozhodnúť v civilnom sporom konaní. Aplikácia ustanovení Správneho súdneho poriadku v danom prípade neprichádza do úvahy, pretože rozhodnutia, resp. opatrenia členskej schôdze bezpochyby nemožno považovať za vydané v oblasti verejnej správy.

21. Otázke právomoci správnych súdov preskúmať rozhodnutia, resp. opatrenia orgánov poľovníckych združení v rámci správneho súdnictva a s ňou súvisiacej otázky vzťahu poľovníckeho združenia a jeho člena vo veciach týkajúcich sa uplatnenia práv členov združenia, sa v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane venoval aj kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý dospel k jednoznačnému záveru, a to, že v danom prípade sa jedná o súkromnoprávny vzťah, ktorý nespadá do oblasti verejnej správy, a preto je pri prejednávaní vecí súvisiacich s prieskumom rozhodnutí orgánov poľovníckych organizácií potrebné postupovať podľa ustanovení Civilného sporového poriadku (k uvedenému bližšie pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1KO/33/2017 zo dňa 10. októbra 2017, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1KO/54/2017 zo dňa 10. októbra 2017 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1KO/35/2018 zo dňa 8. novembra 2018).

22. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že krajský súd svojím postupom, kedy pristúpil k prejednaniu a meritórnemu rozhodnutiu danej veci v intenciách správneho súdnictva, konal nad rámec svojej prieskumnej právomoci, ktorú mu vymedzuje ustanovenie § 6 ods. 1 SSP. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, v ktorom bude v zmysle § 469 SSP viazaný vysloveným právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude vec postúpiť v súlade s ustanovením § 43 ods. 1 CSP v spojení s § 25 SSP vecne príslušnému civilnému súdu.

23. Podľa § 467 ods. 3 SSP, ak kasačný súd zruší rozhodnutie krajského súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

24. Vzhľadom k tomu, že kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici a vec mu vrátil na ďalšie konanie, potom v kontexte s vyššie citovaným ustanovením o trovách kasačného konania, o nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodne Krajský súd v Banskej Bystrici.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.